

Nr 174

Av herr Johansson, Tage, m. fl., angående konsultarvodenas inverkan på byggnadskostnaderna.

(Lika lydande med motion nr 216 i Andra kammaren)

De ständigt ökade byggnadskostnaderna har under en längre tid skapat oro inte bara bland bostadskonsumenterna utan också inom stora delar av näringslivet och samhället i övrigt.

Samhällets uppgifter i fråga om planerings- och serviceverksamhet ökar kraftigt, och investeringarna för skolor, sjukhus, vatten- och avloppsarbeten, reningsverk o. d. ökar mycket kraftigt.

Rationaliseringarna inom byggnadsverksamheten har varit betydande men har ännu inte gett de resultat i fråga om besparingar som man hoppats på.

Det finns enligt vårt förmenande all anledning att från samhällets sida ägna kostnadsutvecklingen på hithörande område stor uppmärksamhet, varvid inte minst frågan om projekteringskostnaderna bör uppmärksammas. Arkitekters och övriga konsulterers arvoden svarar numera för en väsentlig del av den totala byggnadskostnaden. Det är emellertid inte enbart kostnaden som sådan som härvidlag har intresse utan framför allt de beräkningsmetoder som användes vid arvodenas fastställande. De beräkningsmetoder som i regel tillämpas är knappast ägnade att stimulera vederbörande arkitekter att rita eller konstruera projekt så att den lägsta möjliga kostnad ernås för beställaren. Tvärtom finnes risk för att ifrågavarande beräkningsmetoder påverkar den totala kostnaden i en för beställaren ogynnsam riktning.

Taxorna för ifrågavarande arbeten är uppgjorda av respektive konsulterers huvudorganisationer, och någon motpart med förhandlingsmöjligheter förekommer inte vid deras utarbetande.

Beställarens möjligheter att kontrollera antalet arbetstimmar och andra arbetsinsatser är dessutom praktiskt taget obefintliga. De privata konsultfirmorna kan, med nuvarande system, betala arkitekter och tekniker sådana löner att exempelvis kommunerna inte kan konkurrera om ifrågavarande arbetskraft. För konsultfirmorna är lönekostnaden av underordnad roll eftersom beställaren får betala efter självkostnadsprincipen med vissa icke obetydliga tillägg.

Möjligheterna att använda standardritningar borde enligt vår mening upp-

märksammas i långt större utsträckning än för närvarande. Det kan inte vara försvarbart att låta dyr arbetskraft utföra ständigt nya ritningar till praktiskt taget lika byggnader. Detta gäller inte bara bostadshus. Också beträffande andra projekt skulle mycken tid och mycket pengar kunna sparas om utförda ritnings- och andra projekteringsarbeten finge användas också till nya projekt där de kunde komma till användning.

Vi är medvetna om att de i denna motion omnämnda problemen är svåra att lösa. Nuvarande förhållanden på hithörande område är emellertid så otillfredsställande och har under senare tid utsatts för så hård och saklig kritik att åtgärder från samhällets sida bör vidtagas. För bostadskonsumenter och för hela samhället är detta en fråga av stor betydelse, och alla möjligheter till en rationell lösning bör prövas.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om att en utredning tillsättes med uppgift att

1. förutsättningslöst utreda konsultarvodenas roll inom byggnadskostnaderna, varvid såväl bostadsbyggandet som annan byggnads- och planeringsverksamhet uppmärksammas, och att

2. framlägga förslag till de åtgärder som utredningen kan ge anledning till.

Stockholm den 23 januari 1964

Tage Johansson

Lars Larsson

Sture Palm